

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาผลที่มีต่อเกษตรกรในเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว จังหวัดมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว จังหวัดมหาสารคาม

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 33 ราย ประกอบด้วย ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานพัฒนาเครือข่ายโครงการสร้างเสริมสุขภาพ จังหวัดมหาสารคาม (สสส.มค.) เครือข่ายประชาชนสีเขียว หรือเครือข่ายเกษตรกรรวมทางเลือก จังหวัดมหาสารคาม โครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่ล้อมโถมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการทำเกษตรแบบผสมผสาน (คฟป.) โรงพยาบาลมหาสารคาม และเทศบาลเมืองมหาสารคาม รวม 5 ราย คณะกรรมการเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ราย ตัวแทนเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของผลผลิตจำนวน 15 ราย ผู้บริโภคสินค้าจากตลาดนัดสีเขียว จำนวน 5 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description Method) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว เป็นการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรเครือข่าย ได้แก่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม โรงพยาบาลมหาสารคาม โครงการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.มค.) โครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่ล้อมโถมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการทำเกษตรแบบผสมผสาน (คฟป.) เครือข่ายประชาชนสีเขียว (เครือข่ายเกษตรกรรวมทางเลือก จังหวัดมหาสารคาม) โดยทำงานมีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือ สนับสนุนเกษตรกรผลิตผักปลอดสารพิษ มีศูนย์ประสานงาน บริเวณตลาดนัดสีเขียว มีกระบวนการทำงานเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกัน มีระบบการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีระบบข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภค นอกจากนั้น เครือข่ายฯ มีการ

ตรวจสอบผลผลิตและผู้ขายโดยกฎที่เครือข่ายฯ กำหนดขึ้นร่วมกัน สำหรับปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว พบว่า มีปัญหาทางด้านการประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ขาดการวางแผนดูแลเครือข่าย อีกทั้งกฎระเบียบของเครือข่ายฯ ไม่เคร่งครัดชัดเจน และมีความรู้ด้านการผลิตผักปลอดภัยไม่มากนัก

2. ผลที่มีต่อเกษตรกรในเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว ด้านเศรษฐกิจทำให้ สมาชิกเครือข่ายตลาดนัดสีเขียวมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านสังคมทำให้เกษตรกรได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ด้านสุขภาพเมื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเป็นเกษตรอินทรีย์ ทำให้มีสุขภาพดี ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการลดปริมาณขยะที่เกิดในชุมชน เนื่องจากไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมี จึงไม่เกิดขยะ และดินอุดมสมบูรณ์

3. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายตลาดนัดสีเขียว เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจึงควรสร้างกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกรและผู้ประสานงานเครือข่ายฯ ควรตั้งกฎระเบียบเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในตลาดนัดสีเขียว ควรจัดการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดภัย และควรจัดให้เกษตรกรในเครือข่ายตลาดนัดสีเขียวได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทบทวนกฎระเบียบ เป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรเพิ่มชนิดของผักเข้ามาให้มีในตลาดนัดสีเขียวมากขึ้น เพื่อให้ตลาดนัดสีเขียวมีความหลากหลาย

The objectives research aims for (1) to investigate the phenomena and problem of the green market's proceed in Mahasarakham Province (2) to examined the results of farmer in the organic network in Mahasarakham Province (3) to study the mean of develop the organic network in Mahasarakham Province.

Qualitative Research is the method of this research. The sample size consist of 33 farmers as the coordinator of the center cooperative develop network Project of health promotion in Mahasarakham Province, the network of green people or the Alternative agriculture Network Mahasarakham Province, The Revitalization Project of the Deteriorated Environment in the LRAs, Mahasarakham hospital, Mahasarkaham Municipality as 5 people. 8 people was the committee of organic market network. 15 persons was the representative of the farmer and 5 consumers. The methodologies of this study employed the interview guide and In- depth interview, participant observation and non participant observation. The data analysis and present the resulted research occupied by Analytical Description Method

The findings

1. The context perform of organic market network's has been cooperating of 5 organization as Mahasarkahm Municipality, Mahasarakham Hospital, Project of health promotion in Mahasarakham Province, the network of green people or the Alternative agriculture Network Mahasarakham Province,. The aims of all organization for supported the farmer to growing organic vegetable. The center of coordination located in the area of organic market network. The process of task for addressing the sense of belonging within the farmer, having the transparency and verify system. The information system provided for the sharing knowledge between farmer and consumer. Moreover, the network established the system of inspection of the product, the rules was set up among seller. For the problems of process founded in public relations, lack of facility, no planning of network including the rules of network are not clear and

insufficient facilities, unavailable network management plans, unclear and non-strict rules, and deficient body of knowledge in production of non-toxic vegetables.

2. Regarding effects on the farmers in the green Market Network, in term of economy, members of the network were able to earn additional and regular income. In social aspects, the farmer had good relationships with each other. In view of health, when the farmer turned their production process into organic farming, they became healthier. As for environmental aspects, less garbage was generated in the community because the farmer did not use chemical fertilizer whereas the soil was more fertile.

3. Mentioning guidelines for development for Green Market Network, in order to solve the problem encountered, it was necessary to build a development process emphasizing participation of farmer and network coordinators. Rules and regulations related to maintenance of equipment and tools used in the green markets should be made. Training should be arranged for farmers to help them gain more knowledge about production of non-toxic vegetable. Farmers in the Green Market Network should also have a chance to exchange their knowledge and review the rules and regulations regularly, at least once a year. More and various kinds of vegetable should be available in order to promote diversity of the green market.